

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakanews.com

पहिरो पन्छाएर कान्तिलोकपथ खुलाइयो

हेटौंडा, ८ भदौ/पहिरोका कारण अवरुद्ध बनेको कान्तिलोकपथ संचालनमा आएको छ । बागमती प्रदेशको राजधानी हेटौंडाबाट संधीय राजधानी काठमाडौं जोड्ने छोटो मार्ग अन्तर्गत पर्ने कान्तिलोकपथ सडकखण्डको पहिरो हटाएपछि संचालनमा आएको हो । गएराति परेको वर्षासँगै विभिन्न स्थानमा पहिरो जड्दा यो सडकखण्ड अवरुद्ध बनेको थियो । यो सडकखण्ड अन्तर्गत ललितपुरको भुइँडडिगस्थित विभिन्न स्थानमा पहिरो जड्दा अवरुद्ध बनेको कान्तिलोकपथ शुकुबार बिहान सावा १० बजेसम्म पुनः संचालनमा आएको मकवानपुर प्रहरीले जनाएको छ । पहिरो गएको स्थान ललितपुर र मकवानपुर जिल्लाको सीमाना नजिकै पर्दछ । यसै, संधीय राजधानी काठमाडौं जोड्ने त्रिभुवन राजपथ, पूर्व-पश्चिम राजमार्ग र भीमफेदी-कुसेखानी सडकखण्डमा भने यातायात संचालनमा रहेको छ ।

हेटौंडा कपडामा मन्त्री चित्रकारको चासो, पुनःसञ्चालन कति सम्भव ?

पिपसा पुरक

हेटौंडा, ८ भदौ/कपडे २४ वर्षेदेखि बन्द रहेको हेटौंडाको कपडा उद्योगमा बागमती प्रदेशका उद्योग, वाणिज्य, भूमि तथा प्रशासन मन्त्री रामकृष्ण चित्रकारको नजर परेको छ । मन्त्रालयको कार्यभार सम्हालेको ठोस दिनै मन्त्री चित्रकारको नजर कपडा उद्योगमा परेको हो । शुकुबार बिहानै मन्त्री चित्रकारले कपडा उद्योगमै पुगेर निरीक्षण गरेका थिए । उनले हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यालयका प्रमुख श्रेष्ठसहायक भोजराज विनाडीसँग भेटेर कपडा उद्योगको अवस्था र सञ्चालन गर्ने सबै सम्बन्धमा विचारमा चासो राखेका थिए ।

विधेयकको रूपमा लाने निर्णय भईसकेको छ । दोस्रो कुरा व्यावसायिक ऐनलाई संशोधन गर्ने र औद्योगिक विकास ऐनलाई संशोधन गर्ने कुरा हामीले स्वीकारेका छौं ।, मन्त्री चित्रकारले भने-

पहिलो निर्णय नै हामीले ऐनमा, कानूनमा सुधार गर्ने पलकबन्दी गरेका छौं ।, मन्त्री चित्रकारले हेटौंडा कपडा उद्योग निरीक्षण चर्चाको लागि माथै नभई महत्वपूर्ण एजेण्डा बनाउन रहेको बताए । उनले संविधानमा उद्योग प्रदेश सरकारले हेर्ने भने कुरा प्रष्ट राखेपनि कानुनी प्रवन्ध संधीय सरकारकै मातहतमा ल्याउने विधि प्रक्रिया अगाडि बढाउने बताउँदै संधीय उद्योगमन्त्री रामेश रिजालसँग भेटेर अगाडि बढ्ने बताए । औद्योगिक विकासलाई व्यावसायिक प्रवर्द्धन गर्नका लागि बागमती प्रदेश सरकार प्रतिक्रिया रहेको दावी गरे ।

हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यालयका प्रमुख श्रेष्ठसहायक विनाडीले उद्योगको चलको स्तरान्तरित गर्नुपर्ने अवस्था रहेको बताए । पुरानो मेसिनले

अहिलेको बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्ने हेटौंडा मेसिन परिवर्तन गर्नुपर्ने वा नयाँ थप गर्नुपर्ने क्षेत्र व्यवस्थापक विनाडी बताउँछन् । विनाडीले औद्योगिक विकास काम लाने भएपनि कपडा उद्योगको मिला मेशरी मर्मत सम्भार गर्दा सञ्चालनमा आउन सक्ने सम्भावना रहेको बताए । उनका अनुसार उद्योगमा रहेका मेसिन मर्मत गर्न चीनबाट जर्जरकित ल्याउनुपर्छ । चीन सरकारको सहायतामा स्थापना भएको हेटौंडा कपडा उद्योग २४ वर्षेदेखि बन्द छ । २०२२ सालमा निर्माण भएको उद्योग २०४६ को राजनीतिक परिवर्तन पछि लगातार घाटमा गएको र २०५७ फागुन १ बाट बन्द भएको हो । सरकार परि वर्तनसँगै उद्योग सञ्चालन गर्ने वा उत्पादन बन्द गरेर समर्पित बौद्धफाँट भनेबारे अन्वेषण हुँदा २२ वर्षसम्म सञ्चालन भएको उद्योग पूर्णरूपमा बन्द हुन पुगेको थियो । विभिन्न समयमा उद्योग सञ्चालन गर्ने भन्दै सरकारले बजेट विनियोजन गरे पनि उद्योगमा रहेका पुराना मेसिन र कच्चापदार्थको अभावमा रोकिएर आएको छ ।

पछिल्लो पटक सुरक्षा

करीब १२ सय कर्मचारीले एकै छानमा नै रोजगारी समेत पाएका थिए ।

पटक-पटक उठाई आउँदै

वर्तमान अवस्थामा सत्य केन्द्रित रहेर कार्यभार गर्ने सकारणात्मक ढंगले उद्योगको सञ्चालन गर्ने तयारी भए पनि प्रक्रिया अघि बढ्न सकेको थिएन । बागमती प्रदेशका उद्योग, वाणिज्य, भूमि तथा प्रशासन मन्त्री चित्रकारले उद्योगलाई उपयुक्त ढङ्गमा सञ्चालन गर्ने बताए पनि सडक खण्डमा रहेको पहिरो र १४ हजार ६ सय ८८ वटा कपडा बुन्ने जाल र १४ हजार ६ सय ८८ वटा स्पिन्डल छ । हाल औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन समितिले उद्योगको खरेड गरिरहेको छ । जहाँ ३ सयभन्दा धेरै मेसिन अहिले पनि चलान गर्न नसकिने अवस्थामा रहेको विभिन्न अध्ययनले देखाएको औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन कर्मचारीले जनाएको छ । कार्यालयका अनुसार उद्योगको वार्षिक क्षमता २ हजार ३ सय ४० कपडा बुन्ने क्षमता रहेको छ । उद्योगको वार्षिक उत्पादन भएको कपडा प्रयोग नहुँदा उद्योगमै मुलुकभरि सुती कपडामा आधुनिकीकरणको अभावमा रोकिएर आएको छ । उद्योग पूर्णरूपमा सञ्चालन हुँदा

सहकारी क्षेत्रको समस्या समाधानमा जनप्रतिनिधिको नेतृत्व आवश्यक: देवकोटा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ८ भदौ/देशव्यापी आर्थिक मन्दिका कारण पछिल्लो समय सहकारी क्षेत्रमा देखिएको समस्यालाई सहज तरिकाले समाधान गर्न पालिकास्तरमा जनप्रतिनिधिको सक्रिय नेतृत्वको आवश्यकता औल्याएका छन् ।

बागमती प्रदेश सहकारी बोर्डका कार्यकारी उपाध्यक्ष नारायणप्रसाद देवकोटाले देशमा व्याप्त आर्थिक मन्दिका असर सहकारी क्षेत्रमा पनि परेको भन्दै उपाध्यक्ष देवकोटाले सकारणात्मक ढंगले उद्योगको सञ्चालन गर्ने प्रयत्न पालिकामा सहकारी क्षेत्रलाई नियमित गर्न अनपुर्ण निर्वाह समितिले सहकारी क्षेत्रलाई नियमित गर्ने कार्यको आवश्यकता रहेको बताएका हुन् । 'अहिले पालिकास्तरमा सहकारी क्षेत्रलाई हेर्ने एउटा राम्रो अवस्था गरिएको छ, उपाध्यक्ष देवकोटाले उक्त शाब्दिक भाव व्यक्त गर्नुभयो ।

हेटौंडा उपमहानगरपालिकामा सहकारी क्षेत्रलाई हेर्ने एउटा राम्रो अवस्था गरिएको छ, उपाध्यक्ष देवकोटाले उक्त शाब्दिक भाव व्यक्त गर्नुभयो । 'अहिले पालिकास्तरमा सहकारी क्षेत्रलाई हेर्ने एउटा राम्रो अवस्था गरिएको छ, उपाध्यक्ष देवकोटाले उक्त शाब्दिक भाव व्यक्त गर्नुभयो ।

रहेनन् साहित्यकार तुल्सी थापा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ८ भदौ/चितवनस्थित पुरानो मेडिकल कलेजमा उपचारको क्रममा साहित्यकार तुल्सी थापाको ७८ वर्षको उमेरमा शुकुबार बिहान निधन भएको छ । साहित्यकार थापालाई निमोनिया, मधुमेह, र कृचापसम्बन्धी समस्या थियो ।

समेत गरेका थिए । थापा भीम विराट सङ्गीत, साहित्य, कला प्रतिष्ठानका पूर्वअध्यक्ष समेत हुन् । थापाले गोरखादक्षिणबाहु चौथो (२०४४), नारायणी बाहुस्य पुरस्कार (२०४८) सहित विभिन्न सम्मान प्राप्त गरेका थिए ।

वहानगरस्थित जनकल्याण मण्डिर २०२७-२०२९ र २०३४-०३६ सम्म प्रधानाध्यापकको भूमिकामा काम गरेका थापाले हाल कैलाश गाउँपालिका नामटारस्थित कालिका मठमा पनि लामो समय प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारी सम्हालेका थिए । थापाले कविता र लेखनमा ध्यान केंद्रित गरेका थिए ।

मनहरीमा घटनादार्ता अनलाइनबाट गर्न सकिने

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ८ भदौ/मनहरी गाउँपालिकाले सेवाग्राहीलाई सहज सुविधा प्रदान गर्न घरबाटै अर्थात् दूरबाट दर्ताको प्रारम्भ गर्ने गरेको छ । यो सेवा अघि सरकारी कार्यालयमा पुगेर दर्ता गर्नुपर्ने गर्दथ्यो ।

सुचना ! सुचना ! सुचना !

यही आउने भई १६ गते काठमाडौं गाँद गणमान्य हुँदै केन्द्र काठमाडौंबाट बरिष्ठ मृदु रोग विशेषज्ञ डा. विवेक शर्मालाई अनुदान हुने भएकोले मृदु रोग विशेषज्ञ सेवा (High Blood pressure) कोलेस्ट्रॉल सम्बन्धि समस्या भएको नयाँ तथा पुरानो बिरामीहरूले सम्पर्क गर्नुहोला ।

- हाम्रो सेवादरः
- ECHO मृदुको भिडियो एक्स-रे सेवा
- E.C.G. भिडियो एक्स-रे सेवा
- प्याथलेजी सेवा
- फिजियो थेरापी सेवा
- दौत सम्बन्धि सम्पूर्ण रोग उपचार
- छुला तथा यौन रोग विशेषज्ञ सेवा
- स्त्री तथा प्रसूती सम्बन्धी सेवा
- नाक, कान तथा घाँटी रोग सम्बन्धी सेवा

मकवानपुर पोलिक्लिनिक हेटौंडा-०१, भिन्तुनापथ (सञ्चो हस्पिटल अगाडि, मकवानपुर सहकारी हस्पिटल सँगै) सम्पर्क नं.: ०५७-२५६०९१, ९८४५२३०९११, ९८०७३१३६४

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी

एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

- कार वास मित्र/बाहिर
- वायरिड मर्मत
- A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ
- सेन्सरसम्बन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने
- डेन्ट, पेन्ट, प्लास्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक वेल्डिङ
- टायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेसिनबाट
- इन्जिनसम्बन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd. हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

सप्त पृष्ठमा प्रकाशित साहित्य बाहेकका सामग्रीहरू विभिन्न वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल तथा एन्ड्रोइडबाट सफार गरिएका हुन् ।

facebook twitter Google विज्ञान/प्रविधि

सन् २०२३ प्रविधि उद्योगका लागि सर्वाधिक खराब वर्ष

२ लाख २६ हजारले गुमाए जागिर

विश्वका विभिन्न प्रविधि कम्पनीहरूमा कार्यरत २ लाख २६ हजार मानिसहरूले चालु वर्ष सन् २०२३ मा जागिर गुमाएका छन् ।

हाम्रो प्रकाशित रिपोर्ट अनुसार सन् २०२२ मा वर्षभर जागिर गुमाएका प्रविधि उद्योगका जनशक्तिको तुलनामा यो ४० प्रतिशतले घरे हो ।

व्यापक कर्मचारी कटौतीका कारण प्रविधि उद्योगका लाखौं कार्यस्थलहरू बन्द भइसकेका छन् । जसका कारण यो वर्ष सन् २०२३ प्रविधि उद्योगका लागि अहिलेसम्मकै सबैभन्दा खराब वर्षको मा रहेको विश्लेषणमात्र अहिलेको रिपोर्टमा उल्लेख छ ।

सन् २०२२ को जनवरीदेखि डिसेम्बरसम्मको अवधिमा प्रविधि उद्योगहरूले एक लाख ६४ हजार ७४४ जना कर्मचारीहरूलाई जागिरबाट हटाएका थिए ।

सन् २०२१ को तुलनामा त्यो ११ गुणा घरे गयो । Layoffs.fyi तथ्यक अनुसार सन् २०२१ मा विश्व प्रविधि उद्योगमा कार्यरत करिब १२ हजार जनशक्तिले मात्रै जागिर गुमाएका थिए ।

तर यो वर्ष सन् २०२३ सर्वाधिक खराब देखिएको छ । गत जनवरीमा मात्रै प्रविधि उद्योगका ७२ हजार ९१२ जना जनशक्तिले आफ्नो जागिरबाट हटा भएका थिए । यो मासमा मास, मे, माइक्रोसफ्ट तथा अमेजन जस्ता कम्पनीहरूले नै अग्रभागमा रहेका छन् ।

यद्यपि कर्मचारी कटौतीले अन्य ससाना प्रविधि कम्पनीहरूलाई पनि छाडेको छैन । रिपोर्टमा भनिएको छ: सुडा र फिटोडेविष्ट परिवहन बजारसम्मका अन्य ससाना प्रविधि कम्पनीहरू समेत पीडाग्रही बर्ष कटौतीका उपायहरू अपनाउन बाध्य छन् । जसका कारण प्रविधि उद्योगमा अहिलेसम्मकै उच्च कर्मचारी कटौती भएको छ ।

एक तथ्यांक अनुसार सन् २०२१ को सुरुवातदेखि अहिलेसम्म प्रविधि उद्योगहरूले ४ लाख २ हजार भन्दा धेरै कर्मचारी कटौती गरिसकेका छन् ।

यो कर्मचारी कटौतीको संख्या अमेरिकी प्रविधि कम्पनीहरूको हिस्सा सबैभन्दा ठूलो छ । यो वर्ष कटौतीमा परेका प्रविधि उद्योगका जनशक्तिले ८० प्रतिशत अमेरिकी प्रविधि कम्पनीमा कार्यरत जनशक्ति हुन् ।

र यो वर्ष विश्व प्रविधि उद्योगमा कुल कर्मचारी कटौतीको संख्या २ लाख २६ हजार ९१२ पुगेको रिपोर्टमा उल्लेख छ ।

अतिरिक्त विश्व अर्थतन्त्र, मुद्रास्फीति, अपूर्ण भूखलाका व्यापकता तथा घट्दो आम्दानीका कारण प्रविधि कम्पनीहरूले कर्मचारी कटौतीलाई बढावा दिइरहेका छन् । यो मासमा मास, मे, माइक्रोसफ्ट तथा अमेजन जस्ता कम्पनीहरूले नै अग्रभागमा रहेका छन् ।

यद्यपि कर्मचारी कटौतीले अन्य ससाना प्रविधि कम्पनीहरूलाई पनि छाडेको छैन । रिपोर्टमा भनिएको छ: सुडा र फिटोडेविष्ट परिवहन बजारसम्मका अन्य ससाना प्रविधि कम्पनीहरू समेत पीडाग्रही बर्ष कटौतीका उपायहरू अपनाउन बाध्य छन् । जसका कारण प्रविधि उद्योगमा अहिलेसम्मकै उच्च कर्मचारी कटौती भएको छ ।

एक तथ्यांक अनुसार सन् २०२१ को सुरुवातदेखि अहिलेसम्म प्रविधि उद्योगहरूले ४ लाख २ हजार भन्दा धेरै कर्मचारी कटौती गरिसकेका छन् ।

यो कर्मचारी कटौतीको संख्या अमेरिकी प्रविधि कम्पनीहरूको हिस्सा सबैभन्दा ठूलो छ । यो वर्ष कटौतीमा परेका प्रविधि उद्योगका जनशक्तिले ८० प्रतिशत अमेरिकी प्रविधि कम्पनीमा कार्यरत जनशक्ति हुन् ।

यौन/स्वास्थ्य

महिलाको चरमसुखबारे रोचक तथ्य

यौन शब्दले नै माणिसमा एकद्वालको तरंग ल्याउने गर्छ । हरेक व्यक्तिले हरेक पलबसो कुनै न कुनै रूपमा यौनका बारेमा सोच्ने गरेको हुन्छ । तर यौनमा आनन्द भए भने त्यो स्वाद पूर्णता का लागि मात्रै शारीरिक क्रियाकलापमात्र हुन जान्छ । अल्प यौन आनन्दका लागि पुरुष र महिला दुवैको उत्तिकै सहभागिता हुनुपर्छ ।

दुबैले यौन सम्पर्कका बेला यौन आनन्द प्राप्त गर्नु आवश्यक छ । एकजनाले मात्र सन्तुष्ट हुनुलाई सम्भोग भनिँदैन । सम्भोगको अर्थ नै दुबैले समानरूपमा भोग्न वा यौनको आनन्द पाउनु हो । न्यू साइन्टिस्ट व्यागिजिना छुट्टिएको समाचारनुसार महिलाको चरमसुखका विषयमा पता लागेका ६ वटा रोचक तथ्यहरू यसप्रकार रहेका छन् ।

यसको निष्कर्ष के हो भने पुरुषको तुलनामा अत्यधिक महिलामा यौनसुख प्राप्त नगर्ने औचित्यक कम्बोरी नै हुन्छ ।

४. चरमसुखलाई बंशागुले फरक गर्छ । अनुभवानुसार चरमसुखमा हुने ४३ प्रतिशत विविधता बंशागुले कारण हुन्छ । कतिपय महिलाले सम्भोगका बेला चरमसुख प्राप्त गर्न सक्दैनन् र केहीलाई हस्तमैथुन गर्दा पनि यौन सुखको अनुभूति हुँदैन, यसो हुनुमा बंशागत कारण मुख्य हुन्छ ।

५. चरमसुख दिने प्रविधि बन्दैछ । औचित्य कारणले नै चरमसुख प्राप्तबाट बञ्चित महिलाहरूलाई यौनसुखको अनुभूति विनाशक हुन्छ ।

१. महिलाको योनिभित्र जी स्पट हुन्छ भने कुरा सत्य हो । योनिभित्र हुने यो स्थान निकै संवेदनशील क्षेत्र हो । यही क्षेत्रमा घर्षण पैदा गर्दा महिलालाई चरमसुख प्राप्त हुन्छ । यद्यपि यो क्षेत्र योनिभित्रको ठीक नभएमा हुन्छ भने कुराको एकिन भने गर्न सकिँदैन ।
२. चरम सुखका बेला महिलामा मस्तिष्कको अतिउच्च भाग निष्क्रिय हुन्छ । वैज्ञानिकहरूले गरेको अनुसन्धानले के देखाएको छ भने अब मान्छेको दिमागमा सेक्सले उत्पन्न गर्छ, अरु विषय स्वतः निष्क्रिय हुन्छ । अरु चरम सुखका बेला त संवेदनाको अनुभूति गर्ने क्षेत्रसमेत निष्क्रिय हुन्छ ।
३. उँरै महिलाले चरम सुख प्राप्त गर्न सक्दैनन् । सन् १९९९ मा अमेरिकामा गरिएको एक सर्वेक्षणले ४३ प्रतिशत अमेरिकी महिलाहरू

सेक्सको समयमा मानव शरीरमा हुने चरणहरू

सेक्सका बेलामा मानव शरीरमा के-के उत्पन्न हुन्छ ? हाम्रो शरीर कुन-कुन फेजबाट गुज्रिन्छ ? सामान्यतया मानिसले यस्ता परिवर्तनहरू महसुस गर्ने सक्छन् । तर, यो कस्तो परिवर्तन हो भने थाहा हुँदैन । साथै शारीरिक के परिवर्तनको छ भने कुरा पनि हामी बाहिरबाट सहजै थाहा पाउन सक्दैनौ । यहीबन्धमा सेक्सका दीर्घमानव शरीरमा हुने परिवर्तनबारे जानकारी दिने एउटा मिडियो युट्युबमा भाइल बनेको छ । उक्त मिडियो अनुसार सेक्सका निम्न चार चरण हुने गर्दछन् ।

प्येल्स

एरुजाइमेन्टपछिको चरणलाई प्येल्स भनिन्छ । यस दौरान मुटुको धड्कन बढ्छ, साथै स्वासप्रश्वास पनि तीव्र हुन्छ र मांसपेशीमा अन्तर्ग्रहण उच्च बन्छ । सेक्सबोध गरीने क्रम तथा अन्य कोरजले शरीरमा भोगिनेकारिन तिब्र हुन्छ । त्यसपछि त्यसको यौनमा बस संवेदनशील बन्दछ ।

बर्षाव

यस चरणमा तपाईंको पेल्विक मसल

सक्रिय हुन्छ । महिलाको पाठेघर र पुरुषको यौनमा सक्रिय भएको अनुभूति हुन्छ । नशा र मांसपेशी एरुजाइमेन्टको चरणबाट सक्रिय भयो, अब यो सबै एक्सपस रिजस हुन्छ । जसले स्वस्थी आनन्द अनुभूति गर्छ । सेक्समा सबैभन्दा आनन्दित हुने शरण नै यही हो । अक्सिजनको प्रवाह र लभ हर्मन यो अवधिमा आफ्नो चरम बिन्दुमा पुगेको हुन्छ ।

रचोत्पन्न

यस चरणमा सेक्सको चाहना उत्पन्न हुन्छ । नशा र मांसपेशीमा भएको उत्पन्नबाट विस्तारै सामान्य बन्दछ । मानिसले रिल्याक्स फिल गर्न थाल्छ । तर, केही महिलाहरू यो चरणमा पनि जुन आनन्द प्राप्त गर्न सक्छन् । तर, एरुजाइमेन्ट हुने पुरे एरुजाइमेन्टको चरणमा पुग्ने समय लाग्छ । सामान्यतया एरुजाइमेन्टक अभावमा प्राप्त गरेपछि तत्काल एरुजाइमेन्टमा आउन सक्दैनन् । यसका लागि उनीहरूलाई समय चाहिँदैन ।

साहित्य

हिउँको सिरक ओढेर तिदाएका श्यामबहादुरहरू

राजु हिमांशु

अचानक बाक्लो हिउँको छुला नै उफ्यार सन्ध्याक हुन्छ हिमाल ।

हिउँको चित्तो झुन्डामिच-भिच हराउने सैनिकहरूको एउटा विचित्र ।

श्यामबहादुरलाई हिउँको अविहारे निलेको खबरले शोकाचन्दन बनेको छ । राई गाउँको आकाश ।

हिमो र दुइहाहरू सिलिपिती खेल्दै ओरालो भइरून् । राई गाउँको टाउकीमाथि धुप्रच्छन् सास रोकिएर हल न चल् बन्दछ राई गाउँ कोर ।

दशा नै लाग्यो कि क्या हो !

अहो ! अन्तरिक्षमा घुमिरहेछन् यानहरू पलटनका स्यामलेले नशाहरू विच्छे ।

अपसो ! क्याभेरामा अटाउने सकेन भतामुप भएकाले त्यो राई गाउँ ! हो, अटाउने सकेनन् हिउँको सिरक ओढेर तिदाएका श्यामबहादुरहरू !

भालेको क्रान्ति

यशराज मलनेाज

अब भाले विद्यालयदिसो र वेल्की माई होइन मध्यरातमा पनि बालुपुर्छु बोरामा तिदाएर उठिमा ठुँदै बसेका भालेहरूलाई पनि बबरबस्ती राती-राती सोचेर बालन बगाउनु पर्छ ।

विद्यालयदिसो र हामीलाई भालेको चर्को स्वर चाडिँदैन प्रपः सबैको घरमा घडी छ रेडियो छ,दुरदर्शन,टी.भी.व्यालन छ तसर्थअती बादन लागो पनि विद्यालयदिसो र वेल्कीको समय त छुट्याउन सकिन्छ तर यो मध्यरातको विषय छ सबै मान्छे सुतेका हुन्छन् घडीको घण्टी त केवल एकजनाको लागि मात्र हुन्छ त्यो पनि सुतेको समयमा सुत्न भने घरी-घरी बग्ने होइन

सुनिहाने पनि आफ्नै कामको निमित्त भाव हुन्छ तर एउटा समाजलाई ब्यूकाउनु त भाले नै बालुपुर्छु ।

ठूलो स्वर्णमाथो स्वर्णमा कु...कु...ती...की परेर जसले मान्छेको कानदेखि भ्रमसम्म उठुपरने डेरामा जगालोस् आज के हुन लाग्यो भनी सबै छुके रस्त यो त लोभ हो भनी

काटन खोन्दा,मान खोन्दा 'अको भाले' पनि केही टाढामा सम्पूर्ण स्वर खोलेर बायो मध्यरातमा जसलाई 'लोभ' शब्दले केही नहोस् अन्धविश्वासको कालो पर्दा घुजाउनुमा होस्

दिनभरि,जागतिर,मैवातिर,नसोतिर दुनेर पेटभरि चारो खान नपाई बास बसेका भाले बाकेर हिमो-माटोतिर भएपनि बालुपुर्छु तर मध्यरातमा प्रकृतिको नियमलाई तोडेर जसले मान्छेको मनमा भुईचालो ल्याउन सकोस् किनभने भाले बासिपछि त मशानको शक्ति पनि हुँदैन तसर्थपनि तसर्थपनि तसर्थपनि

मशानघाटमा एके हिँड्न सकिन्छ यसैको निमित्त 'भाले' मध्यरातमा बालुपुर्छु अब सबैले आ-आफ्ना बोभामा मध्यरातमा तै बालेर राके / पुठो बालेर हो-हल्ला गरी उठ्यालो पारी भालेलाई बालन कर पाउनुपर्छ निदायमा नै भएपनि बासोस् बालने टुँडिङ दिनुपर्छ ।

नत्र मध्यरातमा बालन मान्दैन तर मान्छेको हल्ला-हल्ला अनि बती र राके / पुठोको उठ्यालोले हिउँदे जतौ पारी बालन तिकाउनुपर्छ बानी बराउनुपर्छ ।

मध्यरातमा 'भाले' बासो के भयो र ? २१ औं ताताभौको स्वरलाई 'लोभ' भन्छ भने चुपौती भन्छ भने घाम भुन्केपछि बाले भालेलाई पनि 'लोभ' नै अनुभूति । पुरानो प्रयागलाई तोडेर नयाँ बसाउनु नै 'क्रान्ति' हो यसैलाई भनिन्छ 'साहित्य' 'भालेको क्रान्ति'

लघुकथा

प्रादेशिक समाचार

डगाम खालिड

आ काठमाडौं खरसाइबाट रेडियामा आउने वेल्कीको प्रादेशिक समाचार सुनलाई सिकुवामा केही छिमेकीहरू लगायत दुई-तीन जना नचिनेका मानिसहरू पनि बसेका थिए । उनीहरू घरीघरी एकअर्कासित बासखुस कुरा गर्दै थिए । गाउँमा बिजुली आउँछ भएपनि, ठूलो घरमा एउटा मड्डिलको टुकी टिमटिम बलिरहेको थियो । म उनीहरूलाई ढोकाबाट एकपट्टि चिचाइराखेर भान्साकोठाभित्र पसे ।

भो कले मेरो भुँडी कोख्याइरहेको थियो । चुनातिर हेरेको त एकपट्टि एउटा सानो भोडामा भात बसाएको रहेछ । डकनी उचाइर नै हो ? "होइन, सब्जी काटेर हाल्नुपर्छ । आज चिचडी आसुका केही थोपाहरू मुट्टामा अरे । म केधारा अनुहार लिएर ठूलो घर भित्र पसे र चुपचाप समाचार सुन्न थाले । कस्तो समाचार आइरहेको थियो मैले त्यति मेसो पाहन । सबैले हिममा मान्छेहरू मरेछन्, हामी सतर्क बन्यौं भन्दै थिए । त्यो पनि मैले बुझिँ-को 'हामा मान्छेहरू' हुन् र को 'अर्को मान्छेहरू' तर यस्तो हेदा सबैका अर्थात् टल्किरहेका थिए । सबै गम्भीर भएर कम खरमा बात गरिरहेका थिए ।

म फोरे भान्साघरीभित्र पर्ने, "त्यसलाई खोबन नदेऊ न !" मेरो बोकी

पले । एक मुठी चामल उमिकेको देखेर म सबै एक्लैले छाडेरिन्छु माथ भनिको के थिए कि आगाले के साथो अलगा भएको भनेर एकपट्ट बन्दछु। म हँसे मेरो सानो लफ्फामा फिटो । त्यो रात म खाना नखाई निदाउनुपर्छ ।

म कक्षा तिनमा पढ्दा पढाउनुमा अलग योखान्दापढ्न लाग्यो अन्तोन परिवर्तनको थियो । विद्यालयका कुराबनाहरू सबै बन्द थिए । गाउँमा मसिंहहरू विचरिँ गफ गरिरहेको । सबैले आफूसित खुकुरी बोकेर हिँडे गर्छे । खड्क चन्डका निम्न मासिबाट बाबु बन्नुथिए । बाँरपाँरका गाउँहरूसित त्यति रातिभित आउनुमा नै हुँदैन थियो । पारिका केही गाउँहरूमा घरहरू सिकिरेको दुर्य देखेर हामी बुब र माउथ्यौ । ती सिकिरेका घरहरू हामा आफ्नै आफन्तहरूका थिएपुन तर कसैले नराउनु भनेर भनेन । त्यसैले होला हामीले आफन्तको मृत्युमा पनि शोक प्रकट गरेनौं । गाउँमा दिनदिने नयाँ आफन्तहरू बढ्दै जानुथाले । घरघरमा बप परिवारहरू बढेर जानुथाले । एकजना सुत्ने पलडामा दुई-तीन जना सुत्नुपने अवस्था सिर्जना भएर आयो । स्वप्नमा केन्द्र आरक्षित प्रहरी बल आएर बसेका थिए ।

हामी घोडाको तबेलामा पनि पढ्यौ । स्वप्न बन्द रहेको बेलामा खोलाका दिनभरि माछा मार्थ्यौ । जङ्गलमा गएर बसिका बन्दक बनाएर हाताहात गर्थ्यौ । चरा खेरनु र खोलाका पीडी बेलुन त हाम्रो प्रत्येक दिनको कार्यजतौ मशरुकेको थियो । दिनभरि चक्कक गरेर, घरहरू उडैका, मान्छे मरेका र मरेका खबरहरू सुनेर दिन बिच्यौ । रात परेपछि भने उर लागेर आउँथ्यो । आफ्ना आफन्तहरूको अकाल मृत्यु देखेर होला मलाई रात परेपछि असाध्य उर लाग्थ्यो । कहिले खाना नखाई भानुपुर्छ्यौ त कहिले रात जङ्गलमा नै बिताउनुपुर्छ्यौ । स्वप्न लाग्दा मान्छे जाग्यौ । प्रत्येक दिन कुनै न कुनै सरबाट सजाय पाउँथ्यौ ।

त्यो सालको ठन्डा महिना लौसकेको थियो । मलाई खोकी लाग्न सुरु भयो । दबाइ पाउँदैन थियो । पाए पनि किन्न बजार जान सकिँदैन थियो । अर्को पाटीका मानिसहरूसित उर हुन्थ्यो । मेथी र अदुवा खाएर सावै तलले बेसरी सेकेर नै जाती हुनुपुर्छ्यो । घरीघरी जङ्गलतिर भ्रमण परेकोले मेरो खोकी घटेर जालामा भन्नु बढेर गयो । एक रात हामी फोरे भाग्यौ । जङ्गलमा सबै जुकेर चुपचाप बसिरहेका थिए । ममात्र बिचबिचमा खोबदे थिए । एकोछिनपछि माथिल्लो गाउँमा केही मानिसहरू चिच्याएका सुन्थौ । त्यतिबेला पनि म घरीघरी खोबदे नै थिए । एकजनाले तलबाट भन्यो, "त्यसलाई खोबन नदेऊ न !" मेरो बोकी

पटक नरोकिने, म अनुभवपुर्छु घरेको थिए- छेउमा सुकिएको एकजनाले मेरो मुखमा नै एक अण्डाउठायो । म बिस्तारो खोबदे जङ्गलको एउटा थोपामिच परेर सुकनुक थिएँ । मेथि अर्कक परे केही अकाल त सरगापीठक कम्बलमा उठ्ना परेर सुत्नुनु सात मारिरेको थिए । कतिले फलामाको घेर कसो भन्दै थिए । त कतै आफन्तका भायाले हो कि आफ्नो हात महसुस गरेर हो सुँक-सुँक गर्दै थिए पनि थिए ।

एक-दुई महिनापछि पहाडमा केही शक्ति छाएको जतौ भयो । मेरो बोकी पनि निकै सज्जो मसकेको थियो । म स्टोरसम्मको सानो कोठामा सुत्थे । सिरानामा खुकुरी राखे । ढोकाको एक कुनामा फलामको रड र हल्ले । आमा-पापा सुत्ने कोठामा दराबबाट केही संध्या चोरेर एकदिन म गाउँकै लोहार कहाँ गए र एउटा चुपी बनाउन स्याएँ । राति सपनामा देखे-चार-पाच जना अनुहार नाँचिने मान्छेहरूले मलाई बेडै रहेछन्, म पनि जाग्दै रहेछु र अन्तमा प्रहरीले पकडेर मलाई गोली हान्न बोझा रहेछ ।

त्यतिबेला फ्रसङ्ग भएर बिचिँके । मूटु जोरजोरले बुकडुङ्ग भएर आयो, आफू सकिँने मन लागेको जतौ लागेर आयो । त्यतिबेला बिहानीको तीन बजिसकेको थियो कि मलाई खुकुरी र चुपी बुझामा उछ्याउनु मन लाग्यो । म जुनको प्रकसामा चुपी उछ्याउँदै थिएँ । चुपी बुझामा रगडिँदा निस्किएको आवाजले आमा र पापा बिचिँकेन भएछन् । पापाले मलाई एक फ्राइड कसेर रिसाउँदै सोचुभयो, "यो के गरेको ? पावल भइस क्या हो ?"

मेरो हातमा धारिलो छुरी देखेर "म यसलाई के बनेको हेर्न चाहन्छु तर के बन्दै गइरहेछु ।" भन्दै दुवै गालामा हात राखेर आमा मुट्टामा व्याच बसिन् । त्यो दिन रात परेपछि मात्र म आनीसित सजाउँदै घर फर्किँ । घरको अगिममा आइपुगेर त्यसो ठूलो घरतिर हेरेको त कोठाभित्र बलिरहेको टुकीले मलाई डिच्च हसिर चिचाइरहेको रहेछ ।

बिस्तारी चाल मारेर म त्यो टुकीसम्म पुगेँ र खुसुक्क टुकीको कानमा नै भनीरिएँ-"मैले त्यो चुपी खोलाका बगाइदिएँ ।" त्यसपछि फोनाबाट कनम निकालेर एकपट्ट टुकीलाई पनि देखाइदि । तर अर्को पनि कहिलेकाहीँ म त्यो सपना देखेर बिचिँकेन गर्छु । अर्को पनि प्रादेशिक समाचार भन्न बिचिँके ती टल्किरहेका अर्थात्क र गम्भीर अनुहारहरू मेरो अर्धामा छ्याप आएर बसिहाल्छन् ।

